

De Resina lentissima.

CAP. XC.

E lentisco quoque resina nascitur, lentiscina cognominata, & à nonnullis mastichè dicta. Pota sanguinis reiectioni & veteri tussi vtiliter adhibetur. Stomacho quoque est vtilis, ructumque mouet. Additur etiam in dentifricia & faciei illitus: quippe quæ nitorem cuti conciliet. Quin & pilos oculorum fluentes glutinat & cohibet: commaducata oris halitum commendat, gingiuasque contrahit. Præstantissima portò & copiosissima in insula Chio prouenit. Præfertur pellucida, ceræ Tyrrenicæ candore similis, crassior, arida, friabilis & odorata: viridis autem minùs probatur. Adulteratur verò admistis thure ac resina strobilina.

De Terebintho. CAP. XCI.

TEREBINTHVS cognita arbor est: cuius folia, fructus & cortex, qua pollent astringendi vi, ad eadem ad quæ etiam lentiscus, conueniunt, simili parata modo sumptaque. Eius fructus esculentus est, at stomacho noxius: vinam verò ciet & exalfacit. Est & ad excitandam venerem aptissimus: ex vino verò potus, contra phalangiorum morsus prodest. Resina eius ex Arabia Petræa conuehitur. Prouenit tamen etiam in Iudæa, Syria, Cypro, Africa & Cycladibus.

insulis. Præfertur autem magis perlucida, candida, vitreo colore & in cæruleum vergente, odorata ac terebinthum olens. Resinas porro omnes antecedit terebinthina: proxima huic lentiscina: deinde pinea & abiegna. Post has numerantur, ea quam ferunt picea, & strobilina. Vis autem resinae cuius molliendi, calfaciendi, discutiendi dissipandive & expurgandi. Tussi ac tibi conueniunt in eclegmate per se aut ex melle: quæque ex pectore educi oportet, expurgat. Urinam quoque mouet, cruda cõcoquunt, & ventrem emolliunt: ad agglutinandos palpebrarum pilos conferunt: itémque ad lepras cum ærugine, sutorio atramento ac nitro. Ad aures denique sanie manantes cum melle & oleo, necnon ad genitalium pruritum sunt vtilis. Emplastris quoque, malagmatis & acopis admiscentur: quin & per se illita aut imposita, laterum doloribus auxilio sunt.

De Resinis alijs. CAP. XCII.

Manat & resina liquida tum è pinu, tum & è picea. Hæ ex Gallia & Hetruria conuehuntur. *Quin* & olim è Colophone asportabatur: quæ inde Colophonix cognomen sibi vendicauit. Itémque ex Gallia subalpina, quam incolæ nomine vernaculo laricem appellant. Ea in linctu & per se ad veterem

terem ruffim præclarè facit. Ipfâ quoque inter fe colore differunt: fiquidem candida quædam eft, alia oleofa, alia denique mellis fimilitudinem habet, vti larigna. Prouenit & è cupreffo refina liquida, quæ quidem ad eadem omnia eft effcax. Ex ficcis autem refinis alia eft ftrobilina, alia abiegna, alia quam fundit picea, alia denique pinea. Eli- gito omnium maximè odoratam, perluci- dam, non valde aridam neque humentem, fed cæx fimilem, atque friabilem. In eo ge- nere præftant pinea & abiegna: odorata e- nim funt, atque thus odore imitantur. Præ- ftantiores ex Pityufa infula, quæ fecundum Hifpaniam fita eft, deferuntur. Quæ verò ex picea, ftrobilo & cupreffo manarunt, in- feriores funt, neque tantis atque illè viribus pollent. Veruntamen eorundem gratia, quorum & illa, vfurpari folent. Lentifcina verò, terebinthinæ proportionè refpondet.

De Vrenda refina modo, eiusdemque fulgine.

CAP. XCIII.

Vritur refina omnis liquida in vafe qua- druplæ capacitatis ad liquoris infundendi quantitatem. Congium enim refinæ, duos autem aquæ pluuiæ congios in ahenum im- mitti oportet, & ad prunas lento igne coqui affiduè mouendo, dum odor penitus abo-

F. j.

leatur, friabilis & arida reddatur, ac digitis minimè cedat. Tandem vbi refrixit, in fictile vas aconitum, hoc est, minimè picatum, reconditur: fitque hoc modo candoris eximij. Attamen refinam omnem eliquatam priùs excolari oportet, quò sordidi quicquid est secernatur. Vruntur quoque sine aqua super carbonibus, leuiter primùm: deinde vbi spissari cœperint, vehementiùs: sicque multis subiectis carbonibus ad dies tres totidémque noctes citra intermissione discoqui oportet, vsque dum priùs memoratas notas sibi ascuerint. Mox, vti dictum est, reponito. Attamen siccas tota die decoxisse suffecerit, atque ita reponere. Vtq; porò magnoperè conducunt ad odorata malagmata & acopa, necnon & ad vnguenta coloranda. E refina quoque, perinde atque de thure dictum est, fuligo excipitur: quæ ad honestandis palpebris dicata medicamenta, ad circumrosos oculorum angulos, humore superfluo madentes palpebras, & lacrymantes oculos profunt. Ex hac eadem fit etiam atramentum, quo scribimus.

De Pice liquida.

CAP. XCIIII.

PIX liquida, quam nonnulli conum appellant, è pinguißimis piceæ pinique lignis colligitur. Probatur splendida, læuis ac sincera.

sincera. Facit autem ad lethalia medicamenta, phthificos, purulenta excreantes, tussiles, anhelationes & humores intra pectus contentos ægrè excreabiles, si cyathi mensura cum melle delingatur. Peruncta valet ad tonsillarum ac vix inflammationes & anginas, itémque ad aures purulentas cum rosaceo, necnon & ad serpentium morsus cum trito sale adhibita. Pari verò ceræ admista, scabros vngues detrahit: vulvæ tubercula sedisque duritias diseutit. Cum farina hordeacea vrinæque pueri decocta, strumas circumquaque rumpit. Cum sulphure, pinco cortice aut furfuribus illita, quæ serpunt vlcera cohibet. Mannæ thuris ac cerato permista, sinuosa vlcera agglutinat: pedum sedisque rhagadibus commodè illinitur: vlcera replet, & cum melle repurgat. Quin & cum vix passâ & melle carbunculos putrescentiæque vlcera emarginat. Septicis quoque seu erodentibus emplastris vtiliter immiscetur.

De Picino oleo. CAP. XCV.

E Pice fit Picinum oleum, separato quod in ea aquosum est, quòdque eidem veluti serum lacti supernatat. Excipitur porrò interea dum pix coquitur, expansis supra eam mundis velleribus: quæ postquam halitu ex ea sublato permaduerint, in vas aliquod ex-

F. ij.

primuntur. Iteratur illud, tantisper dum pix
 ea coquitur. Ad eadem ad quæ pix liquida
 est efficax. Cum hordeacea etiamnum fari-
 na alopeciiis adhibita, capillos restituit.
 Idipsum quoque præstat pix liquida: quæ
 præterea iumentorum ulcera scabiemque
 illita emendat.

De Picis liquida Fuligine.

CAP. XCVI.

Fit & è liquida pice Fuligo hunc in mo-
 dum: In lucernam nouam ellychnio instru-
 ctam picis nonnihil indito: illud accendito,
 ac fictili vase nouo in clibani speciem con-
 formato, supernè quidem rotundo & angu-
 sto, infernè verò, vti clibani solent esse, per-
 forato, lucernam operito & ardere finito:
 consumptoque priore liquore nouum in-
 fundito, donec sat fuliginis collegeris, atq;
 tum vitior. Vim habet acrem & astricto-
 riam. Ea verò vtendum ad pigmenta quibus
 palpebræ honestantur, & ad circumlitiones:
 item vb. superfluo humore madentibus at-
 que adeo glabris genis pilos restitui oportet.
 Denique ad imbecilles, lacrymosos ampli-
 usque exulceratos oculos est utilis.

De Picis spissa siue arida.

CAP. XCVII.

Pix sicca è liquida decocta fit. A nonnullis
 ea palimpissa, quasi pix iterum cocta, nomi-
 atur.

natur. In hoc genere quædam est visci modo lentescens, boscas cognominata: altera sicca. Probatur pura, pinguis, odorata & subrutila ac resinosa. Talis Lycia & Brutia: quæ quidem vtrunque picis simul & resinæ naturam fortiuntur. Calfactoriam vim habet, mollit, pus mouet, tubercula panôsque discutit, vlcera replet, ac vtiliter vulnerariis medicamentis permiscetur.

De Zopiffa. CAP. XCVIII.

Zopiffam sunt qui nominent nauibus derafam cum cera resinam, quam nonnulli apochyma appellant. Ea dissipandi vim habet, quoniam aqua marina macerata sit. Alij pineam resinam eo nomine vocauerunt.

De Bitumine. CAP. XCIX.

BITUMEN Iudaicum cæteris præstat. Probatur purpuræ modo splendens, odoris intensi ac ponderosum. Nigrum autem ac sordidum, damnatur: admixta siquidem pice adulteratur. Nascitur in Phœnice, Sidone, Babylone & Zacyntho. Gignitur & in Agrigentino Siciliae agro liquidum, fontibus supernatans, quo ad lucernarum lumina olei vice vtuntur, quodque Siculum oleum falso appellant: nanque liquidi bituminis genus esse constat.

De Pissasphalto. CAP. C.

Gignitur in Apollonia, Epidamno vicina.

F. B.

quæ Pissasphaltos appellatur. Ea è montibus Cerauniis estuantis fluminis impetu deuoluitur, & in litus expuitur: illic in glebas coacta mistam bitumini picem redolet.

De Naphtha. CAP. CI.

Naphtha quoque vocatur bituminis Babylonij colamen colore candidum: inuenitur etiam nigrum. Vim obtinet ignis rapacem, adeo vt etiam è longinquo illum concipiat. Ad suffusiones oculorum & albugines est efficax. Porro bitumen omne vim habet inflammationes arcendi, glutinandi, discutiendi atque etiam molliendi, ad vuluæ strangulationes & procidentias efficacem, seu appositum, seu olfactum, seu etiam suffumigatum. Quin & comitiali morbo laborantes, veluti gagates lapis, suffitu prodit. Cum vino & castorio potum menses elicit. Tussi veteri, anhelationi spirandique difficultati auxilio est: serpentium quoque moribus, atque coxendicum laterisque doloribus medetur. Celiacis etiam catapotij instar deglutiedum exhibetur: & grumos sanguinis soluit, cum aceto potum. Dysentericis itidem cum prislana liquatum infunditur, distillationibus suffitione medetur, dentium dolores circumlitum mitigat. Ceterum quod siccum est, specillo impositum calfactumque pilos agglutinat. Cum hordeacea